

Preliminarz pasz

Prowadzenie produkcji zwierzęcej i zaspokojenie coraz większych potrzeb krów o dużym potencjale produkcyjnym wymaga starannego wyliczenia zapotrzebowania paszowego. Planowanie produkcji i powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę składa się na tzw. preliminarz pasz.

Preliminarz pasz sporządza się na cały rok, wyróżniając dwa okresy żywienia: letni, który wynosi 165 dni, oraz zimowy – 200 dni. Najważniejszym elementem przy sporządzaniu preliminarza paszowego są:

- ▶ obliczenie zapotrzebowania na paszę wszystkich zwierząt w gospodarstwie, z uwzględnieniem okresu letniego i zimowego;
  - ▶ określenie ilości pasz objętościowych wytwarzanych w gospodarstwie;
  - ▶ sporządzenie bilansu paszowego, czyli porównanie ilości wytworzonych pasz z zapotrzebowaniem zwierząt;
  - ▶ planowanie produkcji roślinnej na podstawie bilansu paszowego.
- Zapotrzebowanie na pasze ob-

jętościowe oblicza się na podstawie:

- dziennej dawki paszy w kg na sztukę
- okresu skarmiania, czyli liczby dni żywienia
- liczby zwierząt
- rezerwy paszowej 20-30 proc.

 Pozyskane informacje pozwolą wyliczyć zapotrzebowanie według wzoru:

$$Y = A \times B \times C + D$$

gdzie:

- Y** – zapotrzebowanie na pasze objętościowe w kg,
- A** – dzienna dawka pasz objętościowych w kg na sztukę
- B** – liczba zwierząt
- C** – liczba dni żywienia
- D** – rezerwa paszowa

W gospodarstwie powinna być

zapewniona rezerwa paszowa na poziomie 5 proc. dla pasz treściwych, 10 proc. – dla pasz objętościowych suchych (słoma, siano), 20-30 proc. – dla pasz objętościowych soczystych (kiszonki, sianokiszonki). Rezerwa

paszowa uwzględnia straty ponoszone w trakcie uprawy, zbioru, konserwacji i przechowywania, a także bierze pod uwagę możliwość wystąpienia niekorzystnych warunków meteorologicznych oraz innych trudnych do przewidzenia sytuacji. Ilość potrzebnych pasz konserwowanych będzie zależeć także od długości okresu skarmiania, czy będzie to okres zimowy 200 dni, czy cały rok – 365 dni.

Obliczanie ilości wytwarzanych pasz wymaga znajomości struktury użytków i zasiewów, powierzchni i plonu uprawianych roślin. Wysokość plonów roślin przyjmuje się na podstawie średniej z ostatnich trzech lat. Gdy zakończy się zbiór roślin przeznaczonych na paszę, dokonuje się pomiaru posiadanych pasz, przeliczając ich objętość na kilogramy. Masę metra sześciennego poszczególnych pasz objętościowych zestawiono w ramce. Po obliczeniach znana jest ilość pasz, jakimi gospodarstwo będzie dysponować w danym roku gospodarczym.

Informacje o ilości wytworzonych w gospodarstwie pasz oraz wiedza o ilości pasz potrzebnych dla wszystkich zwierząt pozwalają sporządzić bilans paszowy. Takie zestawienie jednoznacznie określi niedobór lub nadmiar pasz w okresie żywienia zarówno letniego, jak i zimowego. Preliminarz pasz ma zasadnicze znaczenie przy planowaniu produkcji roślinnej i zwierzęcej. Przy niedoborach pasz, można wykorzystywać uboczne produkty przemysłu spożywczego pochodzące z cukrowni, browarów, gorzelnii, przetwórci owocowo-warzywnych. Planowanie produkcji pasz na podstawie preliminarza jest jednym z podstawowych warunków stabilności i opłacalności produkcji. ■

MASA 1 METRA SZEŚCIENNEGO RÓŻNYCH PASZ OBJĘTOŚCIOWYCH

Kiszonka z kukurydzy – 700 kg

Sianokiszonki – 400-500 kg

Kiszonka z zielonek podsuszonych – 500-600 kg

Kiszonka z zielonek świeżych – 700-800 kg

Siano z lucerny prasowane w bele – 100-250 kg

Siano łąkowe prasowane w bele – 80-200 kg

Słoma prasowana – 280 kg